

<https://doi.org/10.26565/2074-8167-2022-51-12>

УДК 378.147.227

Оксана Григорівна Штонда

кандидат педагогічних наук доцент кафедри математики¹

stonda.oksana@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-7601-487X>

Світлана Анатоліївна Білецька

кандидат педагогічних наук

доцент кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті¹

beletskayaveta@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-3354-2629>

Олексій Іванович Проскурня

кандидат педагогічних наук доцент кафедри математики¹

o.i.proskurnia@gmail.com <https://orcid.org/0000-0002-3111-3417>

¹*Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, м. Харків, вул. Алчевських 29, Україна*

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАГІСТРІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ У ПРОЦЕСІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Постановка проблеми. Дослідницьку компетентність слід розглядати як один із базисних компонентів підготовки магістрів професійного навчання, у зв'язку з чим необхідно реалізувати принцип подвійного входження базисного компонента до системи. Основний акцент має бути зроблено на науково-дослідну практику, метою якої є набуття навичок педагога-дослідника, оволодіння магістрантами сучасними методами роботи з науковою інформацією, її аналізу, синтезу, узагальнення, вміннями роботи з науковою літературою, здібностями до вирішення педагогічних проблем з метою використання цих умінь, навичок, здібностей, якостей у професійній діяльності. Таким чином, у процесі проходження науково-дослідної практики у магістрантів формуватиметься дослідницька компетентність.

Метою статті є вивчення ролі науково-дослідної практики студентів магістратури педагогічних університетів у формуванні дослідницьких компетенцій, які є найбільш затребуваними у професійній діяльності магістра.

Матеріали і методи. Для проведення даного дослідження було застосовано в комплексі наступні методи: аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури, систематизація та узагальнення різних поглядів щодо формування дослідницької компетентності в магістрів педагогічних університетів.

Результати дослідження. У статті розглядається науково-дослідна практика в магістратурі, визначаються її цілі та завдання, розкриваються умови її організації та значущість у системі формування дослідницької компетентності студентів. Увага приділяється формуванню у студентів дослідницьких компетенцій, насамперед на рівні магістратури і далі – в аспірантурі.

Під дослідницькою компетентністю розуміється інтегративна характеристика особистості, яка передбачає володіння методологічними знаннями, технологією дослідницької діяльності, визнання їхньої цінності та готовності до їх використання у професійній діяльності.

Науково-дослідна практика є частиною складної багатокомпонентної системи формування дослідницької компетентності студентів у магістратурі.

В дослідженні наведені методичні особливості при проведенні науково-педагогічної практики у магістрів та з'ясовано, що у процесі проходження науково-дослідної практики у магістрантів педагогічних університетів формуватиметься дослідницька компетентність, яка відображатиме:

- здатність випускника до вивчення, аналізу, синтезу наукової літератури в галузі професійної діяльності;
- володіння вміннями оптимально вибирати методи наукових досліджень;
- вміння логічно правильно, аргументовано та ясно будувати письмову та усну мову;
- ораторські здібності, навички публічних виступів та грамотної бесіди з опонентами;
- навички визначення сучасних проблем професійної освіти та способів їх вирішення;
- готовність до роботи з законодавчою та навчально-нормативною документацією, що постійно змінюється;
- навички проведення педагогічного експерименту, оцінки та корекції його результатів;
- здатність до самостійного пошуку творчих шляхів вирішення нестандартних професійних завдань.

Висновки. Формування дослідницької компетентності магістрів педагогічних університетів передбачає готовність до інноваційної професійної діяльності у сфері освіти. Випускник другого рівня вищої освіти може застосовувати та розвивати здобуті навички наукової діяльності, продовживши своє навчання на наступному ступені – підготовка кадрів вищої кваліфікації, де дослідницька компетентність відіграє ключову роль.

Ключові слова: дослідницька компетентність, науково-дослідна практика, магістрант, магістерське дослідження, наукова діяльність, професійне навчання.

Як цитувати: Штонда О. Г., Білецька С. А., Проскурня О. І. Формування дослідницької компетентності магістрів педагогічних університетів у процесі науково-дослідної практики. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2022. № 51, С. 105-112. <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2022-51-12>

In cites: Shtonda O., Biletska S., Proskurnia O. (2022). Formation of research competence of masters of teaching universities in the process of scientific and research practice. *Scientific notes of the pedagogical department*. 51, 105-112. <https://doi.org/10.26565/2074-8167-2022-51-12> [in Ukrainian]

Постановка проблеми. Модернізація сучасної професійної освіти та інноваційні процеси в науці та практиці вимагають від випускника педагогічного ЗВО принципово нових компетенцій, здібностей та соціокультурного досвіду, які б дозволили йому стати конкурентоспроможним на ринку освітніх послуг на основі володіння методами дослідження сучасного ринку освітніх послуг та освітніх запитів особистості. У зв'язку з цим актуалізується проблема формування дослідницької компетентності студентів.

Аналіз актуальних досліджень. У контексті вивчення проблем організації вищої освіти дослідниками приділяється пильна увага організації другого рівня вищої освіти – магістерській підготовці, у тому числі питанням реалізації компетентнісного підходу [3; 6; 12; 13; 17; 18; 20 та ін.].

У дослідженні специфіки організації навчання студентів магістратури педагогічних ЗВО особливий науковий інтерес становлять роботи, в яких аналізується педагогічна дослідницька компетентність магістрів [1-2; 8; 11; 14; 15; 19 та ін.]. В даних роботах показано, що розвиток педагогічної дослідницької компетентності можливий за умови розробки та впровадження у науко-

во-педагогічну практику відповідної моделі, що поєднує цілі, мотиви, принципи, зміст, критерії та показники, технологію та аналіз. Ця структурно-динамічна модель дозволяє ефективніше розвивати всі складові педагогічної дослідницької компетентності, що сприяє виконанню завдань підготовки сучасного педагога [10].

У сучасній педагогічній літературі досить широко подано питання підготовки магістрів до науково-дослідної діяльності. Науковці представляють дослідницьку компетентність фахівців у галузі освіти, яких готує магістратура, через взаємозв'язок ключових, базових та спеціальних компетенцій, що наповнюють її змістовно. При цьому ключові компетенції інваріантні для будь-якої професійної діяльності фахівця вищої кваліфікації, а базові змінюються в залежності від напрямку підготовки і включають готовність до конкретної професійної діяльності з науково-дослідною спрямованістю. Розвиток спеціальних компетенцій магістрантів педагогічних ЗВО відбувається у процесі роботи над кваліфікаційною роботою, їх варіативність визначається досліджуваною областю та науковим напрямом магістерської підготовки.

Метою статті є вивчення ролі науково-дослідної практики студентів магістратури педагогічних університетів у формуванні дослідницьких компетенцій, які є найбільш затребуваними у професійній діяльності магістра. Їхньому формуванню приділяється особлива увага на різних рівнях професійної освіти, насамперед на рівні магістратури і далі – на рівні підготовки кадрів вищої кваліфікації (аспірантура).

Матеріали і методи. Для проведення даного дослідження було застосовано в комплексі наступні методи: аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури, систематизація та узагальнення різних поглядів щодо формування дослідницької компетентності в магістрів педагогічних університетів.

Виклад матеріалу та основні результати. Ґрунтуючись на порівняльному аналізі зарубіжної та вітчизняної літератури, можемо спостерігати, що більшість науковців виділяє дослідницьку компетентність як ключову. Багато дослідників ототожнюють дослідницьку компетентність з методологічною [4-5; 10; 14; 19 та ін.]. Більшість дослідників серед базових компетенцій у педагогічній сфері поряд із методичною виділяють дослідницьку компетентність.

Виходячи з існуючих у педагогічній науці підходів до трактування поняття «дослідницька компетентність», можна зробити висновок, що дослідницька компетентність:

- є складовою професійної компетентності;
- є сукупність якостей особистості;
- має на увазі володіння дослідницькими знаннями, вміннями та навичками;
- передбачає готовність до здійснення дослідницької діяльності та впровадження результатів досліджень у свою практичну роботу.

З цієї точки зору, на наш погляд, найбільш точним будемо вважати визначення, де під *дослідницькою компетентністю розумітимемо інтегративну характеристику особистості, яка передбачає володіння методологічними знаннями, технологією дослідницької діяльності, визнання їхньої цінності та готовності до їх використання у професійній діяльності.*

Формування дослідницької компетентності майбутніх вчителів математики здійснюється протягом усього періоду навчання як на бакалавраті, так і в магістратурі. Однак, саме в магістратурі формуються повною мірою такі складові дослідницької компетентності, як здатність аналізувати результати наукових

досліджень та застосовувати їх під час вирішення конкретних освітніх та дослідницьких завдань; готовність використовувати індивідуальні креативні можливості для оригінального вирішення дослідницьких завдань; готовність самостійно здійснювати наукове дослідження із застосуванням сучасних методів науки [14].

Магістр – це вже висококваліфікований аналітик чи дослідник, який має володіти арсеналом спеціальних методів аналізу, методологією наукового дослідження. Процес формування дослідницької компетентності магістрантів у педагогічному ЗВО включає не лише виконання та захист студентом магістерського дослідження, а й вивчення спеціальних навчальних курсів та програм науково-дослідного характеру, прийняття майбутнім спеціалістом норм та етики наукової діяльності. Особливе місце в навчальних планах магістерських освітніх програм відведено такому виду роботи як науково-дослідна практика. Вона є частиною складної багатокомпонентної системи формування дослідницької компетентності студентів у магістратурі.

Метою науково-дослідної практики в магістратурі є розвиток дослідницької компетентності магістранта за допомогою оволодіння вміннями практичного застосування знань у педагогічній галузі та методами пошуку, обробки, використання наукової інформації.

Як основні завдання науково-дослідної практики магістрантів можна назвати такі:

- оволодіння навичками самостійної науково-дослідної діяльності у галузі вищої освіти;
- формування вміння використання різних методів наукового пізнання у самостійній науково-дослідній діяльності;
- формування вміння вирішувати науково-дослідні завдання з використанням сучасних методів психолого-педагогічних досліджень;
- оволодіння сучасними методами збору, обробки та використання наукової інформації з досліджуваної проблеми за допомогою сучасних технологій;
- формування умінь використання досягнень суміжних наук у педагогічних дослідженнях з проблеми вищої педагогічної освіти;
- формування навичок створення наукового тексту з урахуванням його формальних та змістовних характеристик за результатами самостійного дослідження проблем вищої освіти.

Зміст науково-дослідної практики диференціюється на кожному етапі навчання. Але в цілому він орієнтований на формування готовності до професійної діяльності, яка надалі перетворюється на компетентність та професіоналізм [9].

Початкове входження в дослідницьку діяльність передбачає вивчення та аналіз бібліографічних джерел, знайомство з методами науково-дослідної роботи, формулювання мети, завдань та проблеми дослідження. Наступним етапом є підготовка статей, доповідей та виступів на науково-практичних конференціях. Це дозволить магістрантам розвинути навички логічно, правильно, аргументовано та ясно будувати усне та письмове мовлення, а також здібності презентації наукових результатів. Пізніше в ході науково-дослідної практики магістранти мають навчитися самостійній побудові експерименту та відбору способів перевірки його ефективності. Результатом дослідницької роботи є виконання магістерського дослідження, що є сукупністю отриманих у ході науково-дослідної діяльності результатів, які мають свідчити про наявність у його автора початкових навичок наукової роботи.

Як наукове дослідження, магістерська робота має відрізнитися тим, що вона виконує кваліфікаційну функцію. У зв'язку з цим основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, і насамперед – уміння самостійно вести науковий пошук та вирішувати конкретні наукові завдання.

На кожному етапі науково-дослідної практики доцільно застосовувати різноманітні технології та методи навчання. Більшою мірою завданням підготовки магістрів математики педагогічного ЗВО відповідають технології модульного, проектного та контекстного навчання [9].

Спочатку, при вивченні та аналізі бібліографічних джерел, знайомстві з методами наукових досліджень, формулюванні апарату дослідження передбачається індивідуальна робота магістранта разом із науковим керівником. Вже на цьому етапі важливо грамотно скласти індивідуальну траєкторію навчання з урахуванням індивідуальних особливостей та освітніх потреб магістранта.

При переході магістрантів до активної частини науково-дослідної практики, до якої належить підготовка статей, доповідей, виступи на конференціях, необхідно орієнтуватися

на групові форми навчання, що дозволяють розвинути багато можливостей, необхідних майбутньому магістру математики – такі, як ораторське мистецтво, вміння вести дискусії, навички відстоювання своєї думки, грамотний захист результатів наукової роботи. Тут важливу роль відіграють тренінгові методи, проблемне та проектне навчання.

Доцільно проводити частину занять у формі конференцій, «круглих столів», які відразу передбачають обговорення однієї з актуальних проблем професійної освіти, з висуненням припущень щодо їх вирішення. Крім того, позитивні результати може принести проведення виїзних форумів, де магістранти на деякий час повністю занурюватимуться в наукове середовище, готуватимуть виступи зі свого дослідження та доповідатимуть їх на загальних зборах. Можливий також захист групових проектів.

Важливим елементом підготовки магістрів мають стати майстер-класи, «відкриті лабораторії» із запрошенням провідних наукових співробітників галузі, представників роботодавців та органів державної влади, які зможуть розповісти про реальне становище сфери освіти в Україні.

На заключному етапі науково-дослідної практики, який передбачає завершення збору матеріалів і написання магістерської роботи, важливо поєднувати індивідуальну та групову роботу магістрантів.

Під час завершення магістерського дослідження необхідна критична оцінка отриманих результатів на групових зборах, особливу увагу тут слід приділити методиці організації наукової дискусії, виявленню конкретних зауважень та формулюванню рекомендацій.

Оскільки науково-дослідна практика складається з кількох етапів, тому і діагностика результатів має проводитися на кожному етапі окремо. Рекомендується застосовувати рейтингову систему контролю знань, яка дозволить отримати комплексну оцінку діяльності магістранта. Важлива роль має бути відведена вирішенню компетентнісно-орієнтованих навчальних завдань та завдань, які дають можливість розширити межі діагностики навчальних досягнень студентів до рівнів практичного застосування та творчості [7]. За кожний вид виконаної роботи кожен магістрант отримує певний бал або від наукового керівника, або від викладачів, задіяних у науково-дослідній практиці, а також на певних

заняттях бали виставлятимуть магістранти один одному. На форумах передбачається отримання балів у ході конкурсів та змагань, а також нарахування бонусів від представників сторонніх організацій.

Заключна оцінка сформованості дослідницької компетентності відбувається під час підсумкової державної атестації, при захисті магістерської кваліфікаційної роботи, де магістрант демонструє знання, уміння та навички, набуті в процесі навчання, у тому числі під час проходження науково-дослідної практики, та подає результати свого магістерського дослідження.

Для успішної реалізації науково-дослідної практики необхідні відповідні умови: наявність сучасної матеріально-технічної бази та літературних джерел, оперативний доступ до техніки та технологій, до джерел навчальної та наукової інформації, зв'язку з науковими установами, реальними роботодавцями, представниками державного апарату, і, мабуть, одна з головних умов – працювати з магістрантами мають висококваліфіковані науково-педагогічні кадри. Потрібно змінити роль педагога, який із зберігача знань перетворюється на статус колеги. Відносини між викладачами та магістрантами стають все більшою мірою суб'єкт-суб'єктними, набувають рис співробітництва, співтворчості. Функції наукового керівника мають бути переважно організаторськими та стимулюючими, а не інформаційно-контролюючими: він спрямовує та допомагає вибрати правильний вектор у дослідницькій роботі, магістрант же самостійно повинен «добувати» необхідні знання, спираючись на свій суб'єктивний досвід та

особисті якості. Цей підхід дозволяє отримати педагога-дослідника, здатного здійснювати науковий пошук вирішення сучасних проблем професійної освіти.

Висновки. Таким чином, у процесі проходження науково-дослідної практики у магістрантів математики педагогічного ЗВО формуватиметься дослідницька компетентність, яка відобразить:

- здатність випускника до вивчення, аналізу, синтезу наукової літератури в галузі професійної діяльності;
- володіння вміннями оптимально вибирати методи наукових досліджень;
- вміння логічно правильно, аргументовано та ясно будувати письмову та усну мову;
- ораторські здібності, навички публічних виступів та грамотної бесіди з опонентами;
- навички визначення сучасних проблем професійної освіти та способів їх вирішення;
- готовність до роботи з законодавчою та навчально-нормативною документацією, що постійно змінюється;
- навички проведення педагогічного експерименту, оцінки та корекції його результатів;
- здатність до самостійного пошуку творчих шляхів вирішення нестандартних професійних завдань.

Після закінчення підготовки магістр математики готовий до інноваційної професійної діяльності у сфері освіти. Випускник другого рівня вищої освіти може застосовувати та розвивати здобуті навички наукової діяльності, продовживши своє навчання на наступному ступені – підготовка кадрів вищої кваліфікації, де дослідницька компетентність відіграє ключову роль.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Amirova, A., Iskakova, J. M., Zakaryanovna, T. G., Nurmakhanovna, Z. T., & Elmira, U. Creative and research competence as a factor of professional training of future teachers: Perspective of learning technology. *World Journal on Educational Technology: Current Issues*, 12(4), (2020). 278-289.
2. Davidson, Zoe E.; Palermo, Claire. Developing research competence in undergraduate students through hands on learning. *Journal of Biomedical Education*, 2015, 2015.
3. Supkhonovna, H. N. Technology for the development of the qualities of pedagogical competence in future teachers. *Asian Journal of Multidimensional Research*, 10(5), (2021). 372-382.
4. Yarmatov, R. B., & Ahmedova, M. X. The formation of research competence of future history teachers in the modern educational system. *WISSENSCHAFT OHNE GRENZEN-2020*, 41.
5. Yarullin, Ilnar F.; Bushmeleva, Natalia Aleksandrovna; Tsyrukun, Ivan I. The research competence development of students trained in mathematical direction. *International Electronic Journal of Mathematics Education*, 2015, 10.3: 137-146.
6. Бібік, Н. Аналіз суперечностей у запровадженні компетентнісного підходу в шкільній освіті. *Гірська школа Українських Карпат*, (12-13), (2015). 44-47.

7. Волошена, Вікторія. Дидактичні вимоги до компетентнісно-орієнтованих задач в процесі навчання математики. *Проблеми сучасного підручника*, 2021, 27: 36-45.
8. Головань, Микола Степанович; Яценко, Валерій Валерійович. Сутність та зміст поняття «дослідницька компетентність». *Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі*, 2012, 7: 55-62.
9. Гончаренко, Я. В. Науково-дослідна практика в системі підготовки магістрів спеціальності «математика». *Сучасні проблеми фізико-математичної освіти і науки*, 2017, 118
10. Єрмакова, І. П. Дослідницька компетентність майбутнього вчителя як складова його педагогічної майстерності. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*, 2012, 38 (1): 55-57.
11. Кайдалова, Л. Г.; Шварп, Н. В.; Савохіна, М. В. Формування дослідницької компетентності магістрантів спеціальності Науки про освіту, освітньої програми Педагогіка вищої школи. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*, 2017, 12: 134-140.
12. Комишан, А. І., & Хударковський, К. І. Запровадження компетентнісного підходу до системи вищої освіти на основі визначення змісту підготовки майбутніх фахівців. *Педагогічна освіта: теорія і практика*, (13), (2013). 73-81.
13. Кудрявцева, В.Ф. Впровадження компетентнісного підходу у практику комунікативного навчання. *Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Філологічні науки*, (2), (2016). 142-147.
14. Лучанінова, Ольга Петрівна. Сучасні підходи до розвитку дослідницької компетентності магістрів з професійної освіти у процесі підготовки кваліфікаційної роботи. *Імідж сучасного педагога*, 2022, 5 (206): 10-15.
15. Любчак, Н. М. Теоретичні аспекти визначення сутності дослідницької компетентності майбутнього вчителя. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія*, (39 (4)), (2013). 33-40.
16. Молнар, Т. І. Теоретичні основи компетентнісного підходу як освітньої інновації. *Zbior artykulow naukowych. Warszawa*, (2017). 21-22.
17. Пономарьова, Наталія, et al. Методична підготовка майбутніх учителів як складова формування готовності до професійної педагогічної діяльності. 2022.
18. Толок, Д.; Сіра, І. Запровадження компетентнісного підходу у процесі вивчення математики шляхом формування предметних і ключових компетентностей. 2022. *PhD Thesis. Харківський національний педагогічний університет імені ГС Сковороди*.
19. Чистякова, І. А. Дослідницька компетентність як складова професійної компетентності магістрів: досвід США. *Загальна педагогіка та історія педагогіки*, 2016, 168.
20. Шаров, С. В. Компетентнісний підхід: переваги, структура та особливості. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені ВО Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*, (4), (2019). 194-199.

Стаття надійшла до редакції 28. 11.2022

Стаття рекомендована до друку 14. 11.2022

Oksana Hryhorivna Shtonda

Candidate of Pedagogical Sciences Associate Professor of Mathematics¹

shtonda.oksana@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-7601-487X>

Svitlana Anatoliyivna Biletska

Candidate of Pedagogical Sciences

Associate Professor of the department of theory and methods of teaching natural and mathematical disciplines in preschool, primary and special education¹

E-mail: beletskayaveta@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3354-2629>

Oleksii Ivanovich Proskurnia

Candidate of Pedagogical Sciences Associate Professor of Mathematics Department¹

E-mail: o.i.proskurnia@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3111-3417>

¹H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University
St. Alchevsky, 29, Kharkiv, Ukraine, 61022

FORMATION OF RESEARCH COMPETENCE OF MASTERS OF TEACHING UNIVERSITIES IN THE PROCESS OF SCIENTIFIC AND RESEARCH PRACTICE

Problem formulation. Research competence should be considered as one of the basic components of the training of masters of professional education, in connection with which it is necessary to implement the principle of double entry of the basic component into the system. The main emphasis should be placed on scientific research practice, the purpose of which is to acquire the skills of a teacher-researcher, to master the modern methods of working with scientific information, its analysis, synthesis, generalization, the ability to work with scientific literature, and the ability to solve pedagogical problems in order to use these abilities, skills, abilities, qualities in professional activity. Thus, during the course of scientific research practice, master's students will develop research competence.

The aim of the article is to study the role of scientific research practice of master's students of pedagogical higher educational institutions in the formation of research competencies, which are most in demand in the master's professional activity.

Materials and methods. To conduct this research, the following methods were applied in a complex: analysis of psychological-pedagogical and methodical literature, systematization and generalization of different views on the formation of research competence in masters of pedagogical universities.

Results. The article examines scientific research practice in the master's degree, defines its goals and objectives, reveals the conditions of its organization and significance in the system of formation of students' research competence. Attention is paid to the formation of students' research competencies, first of all at the master's level and then at the postgraduate level.

Research competence is understood as an integrative characteristic of a person, which involves the possession of methodological knowledge, research technology, recognition of their value and readiness to use them in professional activities.

Research practice is part of a complex multi-component system of formation of research competence of students in the master's degree.

In the study, the methodological features of conducting scientific-pedagogical practice at master's degrees are given, and it is found that in the process of scientific-research practice, research competence will be formed in master's students of pedagogical universities, which will reflect:

- the graduate's ability to study, analyze, synthesize scientific literature in the field of professional activity;
- possessing the skills to optimally choose the methods of scientific research;
- ability to construct written and oral language in a logically correct, reasoned and clear manner;
- oratorical abilities, skills of public speaking and competent conversation with opponents;
- skills in identifying modern problems of professional education and ways to solve them;
- readiness to work with legislative and educational and regulatory documentation, which is constantly changing;
- skills of conducting a pedagogical experiment, evaluating and correcting its results;
- the ability to independently find creative ways to solve non-standard professional tasks.

Conclusions. Formation of research competence of masters of pedagogical universities implies readiness for innovative professional activity in the field of education. A graduate of the second level of higher education can apply and develop the acquired skills of scientific activity by continuing his studies at the next level - the training of highly qualified personnel, where research competence plays a key role.

Key words: research competence, research practice, master's student, master's research, scientific activity, professional training.

REFERENCES

1. Amirova, A., Iskakovna, J. M., Zakaryanovna, T. G., Nurmakhanovna, Z. T. & Elmira, U. (2020). Creative and research competence as a factor of professional training of future teachers: Perspective of learning technology. *World Journal on Educational Technology: Current Issues*, 12(4), 278-289. [in English].
2. Davidson, Zoe E. & Palermo, Claire. (2015). Developing research competence in undergraduate students through hands on learning. *Journal of Biomedical Education*. [in English].
3. Supkhonovna, H. N. (2021). Technology for the development of the qualities of pedagogical competence in future teachers. *Asian Journal of Multidimensional Research*, 10(5), 372-382. [in English].
4. Yarmatov, R. B., & Ahmedova, M. X. (2020). The formation of research competence of future history teachers in the modern educational system. *WISSENSCHAFT OHNE GRENZEN-2020*, 41. [in English].
5. Yarullin, Ilnar F., Bushmeleva, Natalia Aleksandrovna & Tsyrukun, Ivan I. (2015). The research competence development of students trained in mathematical direction. *International Electronic Journal of Mathematics Education*, 10 (3), 137-146. [in English].
6. Bibik, N. (2015). Analysis of contradictions in the introduction of the competence approach in school education. *Mountain School of the Ukrainian Carpathians*, (12-13), 44-47. [in Ukraine].

7. Voloshena, Viktoriia (2021). Didactic requirements for competence-oriented tasks in the process of learning mathematics. *Problems of the modern textbook*, 27, 36-45. [in Ukraine].
8. Holovan, Mykola Stepanovych & Yatsenko, Valerii Valeriiovych. (2012). The essence and content of the concept of "research competence". *Theory and teaching methods of fundamental disciplines in higher education*, 7, 55-62. [in Ukraine].
9. Honcharenko, Ya. V. (2017). Research practice in the system of training for masters in the specialty "mathematics". *Modern problems of physical and mathematical education and science*, 2017, 118[in Ukraine].
10. Iermakova, I. P. (2012). Research competence of the future teacher as a component of his pedagogical skills. *Scientific Bulletin of Mykolaiv State University named after V.O. Sukhomlynskyi. Series: Pedagogical sciences*, 38 (1), 55-57. [in Ukraine].
11. Kaidalova, L. H., Shvarp, N. V. & Savokhina, M. V. (2017). Formation of research competence of master's students of the Science of Education, educational program of Pedagogy of the higher school. *Professional education: problems and prospects*, 12, 134-140. [in Ukraine].
12. Komyshan, A. I., & Khudarkovskyi, K. I. (2013). Introduction of a competency-based approach to the higher education system based on determining the content of the training of future specialists. *Pedagogical education: theory and practice*, (13), 73-81. [in Ukraine].
13. Kudriavtseva, V. F. (2016). Implementation of the competence approach in the practice of communicative learning. *Scientific notes [Nizhyn State University named after Mykola Gogol]. Philological sciences*, (2), 142-147. [in Ukraine].
14. Luchaninova, Olha Petrivna. (2022). Modern approaches to the development of research competence of masters in professional education in the process of preparing a qualification paper. *The image of a modern teacher*, 5 (206), 10-15. [in Ukraine].
15. Liubchak, N. M. (2013). Theoretical aspects of determining the essence of the future teacher's research competence. *Problems of modern pedagogical education. Pedagogy and psychology*, (39 (4)), 33-40. [in Ukraine].
16. Molnar, T. I. (2017). Theoretical foundations of the competence approach as an educational innovation. *Zbior artykulow naukowych*. Varshava, 21-22. [in Ukraine].
17. Ponomarova, Nataliia, et al. (2022). Methodical training of future teachers as a component of formation of readiness for professional pedagogical activity. 2022. [in Ukraine].
18. Tolok, D., Sira, I. (2022). Introduction of the competence approach in the process of studying mathematics by forming subject and key competences. *PhD Thesis. Kharkiv National Pedagogical University named after G.S. Skovoroda*. [in Ukraine].
19. Chystiakova, I. A. (2016). Research competence as a component of the professional competence of masters: the experience of the USA. *General pedagogy and history of pedagogy*, 168. [in Ukraine].
20. Sharov, S. V. (2019). Competency approach: advantages, structure and features. *Scientific Bulletin of Mykolaiv National University named after VO Sukhomlynskyi. Series: Pedagogical sciences*, (4), 194-199. [in Ukraine].

The article was received by the editors 28.11.2022

The article is recommended for printing 14.12.2022